

INGLIZ TILI DARSLARINI O'QITISHDA INTERFAOL USULLARNING SAMARADORLIGI.

**Muminova Nodira Maxmudovna. Qodirova Gulbaxor Turdiyevna.
Tillaboyeva Feruza Abdulazizovna. Abdullayeva Nargiza Sobirjonovna.
Turaxodjayeva Moxidil.**

Annotatsiya

Interfaol usullar til ta'limi sohasida, xususan, ingliz tilini ikkinchi yoki chet tili sifatida o'rgatishda ajralmas vositaga aylandi. Ushbu ilmiy maqola ingliz tili darslarida interfaol usullarning ahamiyati va ularning til o'rganish natijalariga ta'sirini o'rganadi. Ushbu maqolada interfaol o'qitish usullarining nazariy asoslari, empirik tadqiqotlari va amaliy qo'llanilishini o'rganib, o'quvchilarni jalb qilish, til o'zlashtirishni rag'batlantirish va kommunikativ kompetentsiyani rivojlantirishda interfaol usullarning afzalliklari ochib berilgan. Guruh faoliyati, rolli o'yinlar, simulyatsiyalar va texnologiya asosidagi o'zaro ta'sirlar kabi interfaol usullarni har tomonlama tahlil qilish orqali o'qituvchilar dinamik va samarali til o'rganish muhitini yaratish uchun o'qitish amaliyotini optimallashtirish bo'yicha tushunchaga ega bo'lishlari mumkin.

Kalit so'zlar: ingliz tilini o'qitish, interfaol usullar, til o'rganish natijalari, kommunikativ kompetentsiya, talabalarning faolligi

Kirish:

Interfaol usullar zamonaviy til ta'limida muhim rol o'ynaydi va til o'rganish va malakasini oshirish uchun dinamik va qiziqarli strategiyalarni taklif qiladi. Ingliz tili darslari kontekstida interfaol yondashuvlar o'quvchilar o'rtasida faol ishtirok etish, mazmunli muloqot va haqiqiy tildan foydalanishga yordam beradi. Ushbu maqolada ingliz tilini o'qitishda interfaol usullarning samaradorligi, ularning nazariy asoslari, empirik dalillari va til o'qituvchilari uchun amaliy ahamiyati ko'rib chiqiladi. Interfaol o'qitish usullarining afzalliklari va ularning tilni o'rganish natijalariga ta'sirini o'rganish orqali o'qituvchilar til o'rganuvchilarning turli ehtiyojlarini qondiradigan jonli va samarali ta'lim muhitini yaratish uchun o'zaro ta'sir kuchidan foydalanishlari mumkin.

1. Interfaol til o'qitishning nazariy asoslari:

Tilni interfaol o'rgatish kommunikativ tilni o'rgatish (CLT) tamoyillariga asoslanadi va mazmunli muloqot va tildan haqiqiy kontekstlarda foydalanish muhimligini ta'kidlaydi. O'zaro ta'sir qilish, hamkorlik qilish va ma'noni muhokama qilish uchun imkoniyatlar yaratib, o'qituvchilar o'quvchilar o'rtasida kommunikativ kompetentsiyani va tilni bilishni rivojlantiradilar. Interfaol usullar ijtimoiy o'zaro ta'sir

orqali faol o'rganish, tanqidiy fikrlash va tilni rivojlantirishga ko'maklashish uchun sotsial-madaniy nazariya, konstruktivistik yondashuvlar va jalb qilishning pedagogik nazariyalariga tayanadi.

Tilni interfaol o'qitishning asosi Kommunikativ tilni o'rgatish (CLT) tamoyillariga asoslanadi, bu esa real dunyo kontekstlarida mazmunli muloqot va tildan haqiqiy foydalanishni rivojlantirishga katta e'tibor beradi. O'zaro ta'sir qilish, hamkorlik qilish va ma'noni muhokama qilish imkoniyatlarini taqdim etish orqali o'qituvchilar kommunikativ kompetentsiyani samarali tarzda tarbiyalashlari va o'quvchilar o'rtasida tilni bilish darajasini oshirishlari mumkin. Tilni samarali o'rganishni rivojlantirish uchun interfaol usullar turli nazariyalarga qanday tayanishi haqida batafsil ma'lumot:

1.1. Ijtimoiy-madaniy nazariya:

- Tilni interaktiv o'qitish ijtimoiy-madaniy nazariyaga mos keladi, bu kognitiv rivojlanish va o'rganishda ijtimoiy o'zaro ta'sirning rolini ta'kidlaydi. Ushbu nazariyaga ko'ra, tilni o'zlashtirish ijtimoiy o'zaro ta'sirlar va madaniy kontekstlar bilan o'zaro bog'liqdir. O'quvchilarni kommunikativ vazifalarga, guruh faoliyatiga va hamkorlikdagi loyihalarga jalb qilish orqali o'qituvchilar real hayotdagi tildan foydalanish va ijtimoiy o'zaro ta'sirlarni aks ettiruvchi muhit yaratadilar, boshqalar bilan mazmunli ishtirok etish orqali til o'rganishni rag'batlantiradilar.

1.2. Konstruktiv yondashuvlar:

- Til o'rgatishdagi interfaol usullar konstruktivistik tamoyillarga asoslanadi, bu esa o'quvchilarning ijtimoiy o'zaro ta'sirlar va tajribalar orqali til haqidagi tushunchalarini shakllantirishdagi faol rolini ta'kidlaydi. O'quvchilarga amaliy mashg'ulotlar, muammoli vazifalarni hal qilish va hamkorlikda o'rganish tajribasi bilan shug'ullanish imkoniyatini yaratib, o'qituvchilar faol ishtirok etish, izlanish va mulohaza yuritish orqali o'quvchilarga til haqidagi bilimlarini qurish imkonini beradi.

1.3. Aloqaning pedagogik nazariyalari:

- Tilni interfaol o'qitishda faol o'rganish, tanqidiy fikrlash va ijtimoiy o'zaro ta'sir orqali til rivojlanishiga ko'maklashish uchun jalb etishning pedagogik nazariyalariga asoslanadi. Dinamik va interaktiv ta'lim muhitini yaratish orqali o'qituvchilar til o'rganish jarayoniga o'quvchilarni intellektual, hissiy va ijtimoiy jihatdan jalb etishni maqsad qilgan. Interfaol mashg'ulotlar, munozaralar va ma'no muzokaralarini talab qiladigan topshiriqlar orqali o'quvchilarni tanqidiy fikrlash, o'z fikrlarini ifoda etish va til bilan mazmunli tarzda shug'ullanishga undaydi.

Ijtimoiy-madaniy nazariya, konstruktivistik yondashuvlar va jalb etishning pedagogik nazariyalarini tilni o'qitishning interfaol amaliyotiga kiritish samarali til o'rganish natijalarini rag'batlantirish uchun yaxlit asos yaratadi. Interfaol usullar orqali haqiqiy muloqot, hamkorlikda o'rganish va tanqidiy fikrlashni ta'kidlab, o'qituvchilar o'quvchilarda kommunikativ kompetentsiyani, tilni bilishni va madaniy xabardorlikni rivojlantiradigan qiziqarli va dinamik til o'rganish muhitini yaratishi mumkin. Interaktiv tilni o'rgatish nafaqat til ko'nikmalarini oshiribgina qolmay, balki ijtimoiy o'zaro ta'sir, hamkorlik va maqsadli til bilan mazmunli aloqadorlik orqali til va madaniyatni chuqurroq tushunishga ham yordam beradi.

2. Til o'rganishda interfaol usullarning afzalliklari:

- Mashg'ulot va motivatsiya: Interfaol usullar o'quvchilarning qiziqishini, motivatsiyasini va o'quv jarayonida faol ishtirokini o'ziga tortadi. Talabalarni kommunikativ vazifalar, guruh faoliyati va rolli o'yinlarga jalb qilish orqali o'qituvchilar o'quvchilarni til bilan o'zaro munosabatda bo'lishga undaydigan rag'batlantiruvchi va dinamik o'quv muhitini yaratadilar.

- Til amaliyoti va ravonlik: Interfaol yondashuvlar til amaliyoti, ravon nutqni rivojlantirish va haqiqiy muloqot uchun keng imkoniyatlar yaratadi. Dialoglar, munozaralar, munozaralar va hamkorlikdagi vazifalar orqali o'quvchilar nutq, tinglash va o'zaro ta'sir qilish qobiliyatlarini kuchaytiradigan tildan mazmunli foydalanishga kirishadilar.

- Madaniy xabardorlik va ijtimoiy ko'nikmalar: Interfaol usullar madaniy xabardorlikka, madaniyatlararo muloqotga va ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirishga yordam beradi. Turli millatdagi tengdoshlar bilan o'zaro aloqada bo'lish orqali o'quvchilar turli madaniyatlar, nuqtai nazarlar va muloqot normalari haqida tushunchaga ega bo'lib, madaniyatlararo kompetentsiya va empatiyani rivojlantiradilar.

- Fikr-mulohaza va xatolarni tuzatish: Interfaol harakatlar darhol fikr-mulohazalarni, tengdoshlarni tuzatish va xatolarni tuzatishni osonlashtiradi. Tengdoshlar va o'qituvchilar bilan muloqot qilish orqali o'quvchilar o'zlarining tildan foydalanishlari bo'yicha konstruktiv fikr-mulohazalar oladilar, bu esa aniqlik, tilni bilish va o'z-o'zini tuzatish qobiliyatini oshiradi.

3. Ingliz tili darslarida interfaol texnikalar:

- Guruh faoliyati: Hamkorlikdagi vazifalar, guruh muhokamalari va loyihaga asoslangan o'quv faoliyati o'quvchilar o'rtasida jamoaviy ishlash, hamkorlik va til amaliyotini rivojlantirishga yordam beradi.

- Rolli o'yinlar va simulyatsiyalar: Rol o'ynash stsenariylari, simulyatsiyalar va real hayot kontekstlari o'quvchilarga situatsion kontekstda tilni mashq qilish imkonini beradi, nutq va shaxslararo muloqot ko'nikmalarini oshiradi.

- Texnologiya vositachiligidagi o'zaro ta'sirlar: Onlayn platformalar, virtual sinfxonalar va raqamli vositalar texnologik jihatdan takomillashtirilgan o'quv muhitida interaktiv til amaliyoti, muloqot va hamkorlikni osonlashtiradi.

- Vazifaga asoslangan ta'lim: Vazifalarga asoslangan faoliyat o'quvchilarni tildan foydalanish, muammolarni hal qilish va real dunyo bilan muloqot qilishni talab qiladigan maqsadli va maqsadga yo'naltirilgan vazifalarni bajarishga jalb qiladi.

Xulosa:

Interfaol usullar samarali til o'rgatishning muhim tarkibiy qismlari bo'lib, o'quvchilarga men bilan shug'ullanish imkoniyatini beradi

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Муминова, Н. М. "Общие вопросы методики преподавания русского языка как иностранного на начальном этапе обучения." *Экономика и социум* 6 (73) (2020): 910-912.

2. MUMINOVA, NODIRA MAXMUDOVNA, FERUZA ABDULAZIZOVNA TILLABAYEVA, and NIGORA ABDUKARIMOVA BAKHTIYOR QIZI. "Interdisciplinary Communication in the Linguistic Analysis of

a Literary Text in Russian Lessons in the Role of the Socio-psychological Aspect of Communication with Students." *JournalNX* 6.12 (2020): 58-62.

3. TILLABAEVA, F., N. MUMINOVA, and S. ZHABBAROVA. "A Way to Implement Intersubject Communications in Russian Classes in High School Using a Linguistic Analysis of a Literary Text." *JournalNX* 6.05 (2020): 290-292.

4. Qodirova, G. T. "Linguistic and communicative competence in learning language." *International conference*. 2016.

5. Qodirova, G. T. "The use of computers to improve the professional level of teaching and learning." *Экономика и социум* 6 (73) (2020): 234-236.

6. Qodirova, G. T. "The didactic concept of teaching based on computer technologies." *Экономика и социум* 6 (73) (2020): 224-226.

7. TILLABAYEVA, Feruzaxon. "RUS VA O 'ZBEK TOPISHMOQLARIDA TABU, MAROSIM HAMDA URF-ODATLARGA OID TUSHUNCHALAR IFODASI." *News of the NUUz* 1.1.7 (2024): 340-342.

8. Vakhidova, F. "INGLIZ YURIDIK TERMINLARINING LEKSIK-SEMANTIK IFODALANISHI." *Namangan davlat universiteti Ilmiy axborotnomasi*,(7) (2023): 469-475.

9. Tillabayeva, G. "BOSHLANG 'ICH TA'LIMDA TA'LIM TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISHNING SAMARALI JIHATLARI." *Форум молодых ученых* 10 (74) (2022): 3-6.

10. Джаббарова, Ч., and Н. Абдуллаева. "BHMS va MHXS konvergentsiyasi sharoitida majburiyatlar hisobini takomillashtirish." *Новый Узбекистан: успешный международный опыт внедрения международных стандартов финансовой отчетности* 1.5 (2022): 266-269.

11. Abdullaeva, N. "PERSONALITY-ORIENTED TECHNOLOGIES IN ENGLISH LANGUAGE TEACHING." *Science and innovation* 3.B9 (2024): 54-57.

12. Абдуллаева, Наргиза Собиржоновна, and Набижон Солиевич Темиров. "ОБУЧЕНИЕ ИНОЯЗЫЧНОМУ ЯЗЫКОВОМУ МАТЕРИАЛУ В НЕЯЗЫКОВОМ ВУЗЕ." *Science and innovation* 2.Special Issue 5 (2023): 135-139.